

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

GAZDASÁGI ELŐREJELZÉSEK: optimizmus, bizonytalanság, nagy különbségek

LXI. ÉVFOLYAM, 2021. 6. SZÁM

5. oldal

**dr. Fábíán Ágnes, a JVSZ
új elnöke fiatalánítana,
új tagokat toborozna** 3. oldal

**Építőipar: rendkívüli
helyzethez rendkívüli
intézkedések** 10. oldal

**Új távmunkaszabályok:
hibrid megoldás is lehet** 13. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

dr. Fábián Ágnes: Én lennék a legboldogabb, ha tévesnek bizonyulna a jóslatom... 3

AKTUÁLIS

Gazdasági előrejelzések: nagy különbségek, erősödő optimizmus, némi bizonytalansággal... 5

Az alkatrészihiány miatt ismét áll a termelés a Mercedes-gyárban... 9

Rendkívüli helyzet az építőiparban, rendkívüli kormányzati intézkedések válaszként... 10

NAPIRENDEN

Módosultak a távmunkaszabályok: külön megállapodás kell a munkaidő meghatározásához... 13

EURÓPAI UNIÓ

Az EU felfüggesztette a digitális adózás tervét... 15

Munkahelyi egészségvédelem és biztonság a munka változó világában... 16

Eurómilliók a gazdaság dekarbonizálását célzó innovatív kezdeményezésekre... 17

Az EU a keresőmotorja működésének át láthatóságára szólította fel a Google-t... 18

Európai Unió program a nők által vezetett start-up vállalkozások támogatására... 18

KÖNYVJELZŐ

Hogyan kerüljük el a klímakatasztrófát?... 19

A MAGYAR GYÁRIPAR az MGYSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout és képszerkesztés: Csávás Viktória

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Kocsi Ilona, a Magyar Gyáripar szerkesztője

Kiszámíthatatlanok most a gazdasági folyamatok. Egyik oldalon ott a veszélyhelyzet megszüntetésével hirtelen felpörgő kereslet, a másik oldalon meg a hiány...

Ami a 4,6 és a 7,7 százalék mögött van...

Én lennék a legboldogabb, ha tévesnek bizonyulna jóslatom, és 6-7 százalékkal növekedne a magyar gazdaság! – mondja a Joint Venture Szövetség két hónapja megválasztott elnöke, dr. Fábián Ágnes a Magyar Gyáriparnak adott interjújában. Ő ugyanis saját tapasztalata alapján pesszimistább, mint az előrejelzők többsége: csak 4,5 százalék körüli növekedést lát erre az évre, mert hiányzik a szakképzett munkaerő, ez pedig visszafoghatja az erőteljesebb bővülést, és a felpörgött infláció is akadályozhatja a jobb eredményeket. (3. oldal)

Bár a „hivatásos” előrejelzők nagy többségben ennél jóval nagyobb növekedést valószínűsítenek a magyar gazdaságban – a Takarékbank elemzői 7,7 százalékra emelték korábbi, 6,6 százalékos várakozásukat –, július végén akadt egy nemzetközi szervezet, az OECD, amely hasonlóan óvatosan derűlátó: 4,6 százalékot jelez a magyar GDP növekedésére (5. oldal). Óriási ez a különbség. Ha nem tudnánk, hogy szakmailag kompetens szervezetekről van szó, könnyen ítélnénk, s megalapozatlannak minősítenénk a prognózisokat. De melyiket is? Azt, amelyik 4,6 százalékot mond, vagy amelyik 7,7 százalékot?!

E két szám nem a hozzáértés hiányáról tanúskodik, inkább azt jelzi, ennyire kiszámíthatatlanok most a gazdasági folyamatok. Egyik oldalon ott a veszélyhelyzet megszüntetésével hirtelen felpörgő kereslet, az ehhez igazodni akaró termelés, szolgáltatás, a másik oldalon meg a hiány. Nemcsak a szakképzett munkaerő hiányzik, hanem például alkatrész is. A kecskeméti Mercedes gyárban idén januárban, majd áprilisban már volt egy-egy termelés-leállás a globális chiphiány miatt, júliusban ismét leálltak, ezúttal három hétre (9. oldal) Ilyen kiszámíthatatlan viszonyok között tulajdonképpen nem is meglepő, hogy az általános optimizmus mellett – jelentős lesz a növekedés! – általános a bizonytalanság is.

És az általános bizonytalanságban ott az építőipar, a régen nem látott árrobbanással, hiánnyal. (10. oldal) A kormány a rendkívüli helyzetre rendkívüli intézkedésekkel válaszolt: az exportnál bejelentési kötelezettség lépett életbe, októbertől kiviteli engedélyezés jöhet, itt az extraprofitadó, és kibővített eszköztárat kapott a Gazdasági Versenyhivatal, amelynek egyik leglényegesebb eleme az ún. hajnali rajtaütések (helyszíni kutatások) széles körű lehetővé tétele. És a hivatal azonnal élt is a többletjogokkal: gazdasági erőfölénnyel való visszaélés gyanúja miatt versenyfelügyeleti eljárást indított egy kavicskitermelő ellen, gyorsított vizsgálatot a téglapiacra. Vajon ezzel helyreáll a piacon a rend, azaz az árnövekedés visszatér a korábbi pályára?

Sokan nem vennének erre mérget. Az építőipar felbolydulása részben a korábbi kormányzati támogatásoknak köszönhető, melyek ösztönözték a felújításokat, a lakásépítkezéseket. Az óriási kereslettel a termelés nem tudott lépést tartani. Az így előálló hiányt csak felerősítette a nagyobb, esetenként kedvezőbb külpiaci igény is. Szóval: tényleg rendkívüli helyzet van. De nemcsak az építőiparban.

dr. Fábián Ágnes: Én lennék a legboldogabb, ha tévesnek bizonyulna a jóslatom...

Május végétől új elnöke van a Joint Venture Szövetségnek (az MGYOSZ tagszervezete) dr. Fábián Ágnes személyében, aki „civilben” a Henkel Magyarország ügyvezető igazgatója is. Az új főnök ambiciózus tervekkel vág neki új feladatainak: új tagokat toborozna, fiatalítana, és növelné a Szövetség láthatóságát is.

A Joint Venture Szövetség (JVSZ) az idén 35 éves. Eredetileg a külföldi tulajdonnal létrejött/működő vállalatok szakmai közössége volt, ma viszont már a tisztán magyar tulajdonú vállalatok is tagjai lehetnek. Új elnökként miben látja a szövetség szerepét, célját a magyar gazdaságban?

dr. Fábián Ágnes: A Joint Venture Szövetség különleges szervezet. Egyediségét az adja, hogy itt a magyar gazdaság szinte minden vállalat típusa képviselve van. Azaz a nagy multicégek leányvállalatai is ott vannak a tagok között, mint ahogy az egészen kicsi magyar tulajdonú vállalkozások is. Ez a széles tagportfólió lehetővé teszi, hogy széles skálát átfogjon a Szövetség legfőbb tevékenysége, az érdekképviselet. Ugyanakkor ez a nagyon színes tagság nagyon aktív, széleskörű kapcsolatépítésre ad lehetőséget kkv-knak és nagy cégeknek egyaránt. A 35 éves múlt azt jelzi, hogy jól működik, időtálló ez a felállás. Olyan szakmai szervezetként működünk, amely a tagoknak hasznos, értékes, fontos.

A tagok egyharmadát a nagy multinacionális társaságok, kétharmadát a kis- és közepes vállalatok teszik ki. E két csoportnak esetenként nagyon eltérő az érdeke, érdeklődése. Ez okozhat feszültséget a Szövetség működésében...

FÁ: Miért okozna? Attól, hogy egy vállalat kicsi, vagy nagy, még nincs egészen más gazdasági érdeke. A tagoknál a közös nevezőt az jelenti, hogy mindannyian a magyar piacon működnek – még akkor is, ha jelentős az exportjuk –, és ér-

dekük, hogy ez a piac, a magyar gazdaság erős, versenyképes legyen. Arról nem beszélve, hogy a cégek jól kiegészíthetik egymást, beszállítói, partnerei is lehetnek egymásnak. A Szövetségben odafigyelünk arra, hogy az aktuális magyar szabályozók miként hatnak tagjainkra, mi az, aminél lobbiznunk kell a változásért. Ebben pedig összefogunk tagjainkkal, csapatban hatékonyabbak vagyunk. Tehát feszültség nincs, együttműködés viszont annál inkább van.

Ön a JVSZ élén még új, ámde a Henkel vállalatvezetőjeként már „rég motoros”, azaz jól ismeri a magyar gazdaság, magyar ipar főbb gondjait. Melyek ezek?

FÁ: Szinte majdnem minden gondunk egy tényezőre vezethető vissza: nincs elegendő szakképzett munkaerő. Azt mondhatom, hogy ez a hiány minden ágazatot súlyt, a konjunktúrától függően persze, akadnak olyan területek, ahol ez már termelésvisszafogó tényezőt is jelent. Az építőipar mostanában például csúcsra jár, óriási a kereslet, ám az igények kielégítése sokszor azon bukik el, hogy nincs, aki előállítsa a keresett terméket, vagy nincs, aki elvégezze az aktuális munkát. Fontos lenne, hogy a digitális kultúra jobban, gyorsabban elterjedjen a vállalatoknál, a munkavállalatoknál, mert távlatokban ez enyhíthet majd a munkaerő-hiányon. Jó lenne elérni, hogy a rövidtávú döntéseknél a távlatos célokra is tekintettel legyünk. Vállalatvezetőként tudom, hogy a növekedés, a profittermelés milyen fontos szempont, és sokszor ez mindent visz, ám meggyőződésem, hogy

„Jó lenne, ha az egész szervezetre jellemző lenne az aktív vitaszellem, a konstruktív légkör, az elégedettség, amit általában olyankor érez az ember, ha hasznos, értelmes, esetleg jövőépítő munkát végez, egy jó csapatban”

még ilyen erős rövidtávú nyomás mellett sem szabad célt tévesztenünk: a fenntarthatóságnak a környezet megóvásának minden vállalat döntéseinél jelen kell lennie. Sokszor nem vesszük észre, de a napi érdek valójában nincs ellentétben a hosszútávú érdekeinkkel, csak nehéz felismernünk elismernünk. Szerencsére úgy látom, a fenntarthatóság gondolata egyre inkább áthatja a vállalatvezetők gondolkodását, így ösztönössé is válhat, hogy minden döntésnél fontos szempont a környezet óvása, a fenntarthatóság biztosítása is.

Hogy látja, van olyan érdekérvényesítő képessége a szervezetnek, hogy hatékonyan lobbizzon a tagvállalatok számára fontos gondok szabályozói megoldásáért?

FÁ: Ha nem lenne, nem létezne e Szövetség immár 35 éve. Sok érdekképviselőt bukott el a rendszerváltás után, csak azok maradtak meg, amelyek képesek voltak hatékonyan, a tagjaik érdekében működni. Ehhez szerencsére, egy erős szövetségest is talált a JVSZ. A mindenkori gazdasági-pénzügyminiszter a JVSZ társelnöke. Így most Varga Mihály, így közvetlen kapcsolatunk van a gazdasági döntéshozókkal. Ő is első kézből hallhatja tőlünk, mi foglalkoztatja a vállalatokat, milyen gazdasági szabályozón kellene változtatni, vagy segíteni, hogy hatékonyabb legyen a működés. Szakmai bizottságaink a minisztérium illetékes államtitkáiraival építettek ki jó kapcsolatokat, tehát ott is megoldott a tudásmegosztás, a tapasztalatcsere.

Őn két hónapja a JVSZ elnöke. Megfogalmazta már, mit szeretne elérni, azaz mikor érezné úgy, hogy eredményes a munkája?

FÁ: Szeretném növelni a Szövetség láthatóságát, mert az jó, ha mi tudjuk, hogy létezik, és remek szakmai platform a kapcsolatépítéshez, de jó lenne, ha szélesebb körben ismernének bennünket. Ez segítene a tagborozásban is – ami ugyancsak egyik fontos célom –, és a fiatalításban is. Jó lenne, ha az egész szervezetre jellemző lenne az aktív vitaszellem, a konstruktív légkör, az elégedettség, amit általában olyankor érez az ember, ha hasznos, értelmes, esetleg jövőépítő munkát végez, egy jó csapatban. A csapatépítést, a csapatmunkát az eredményességhez nélkülözhetetlennek tartom. Úgy látom, az elnökséggel, a bizottságok vezetőivel megértjük egymást, az együttműködés működni fog. Sok rendezvényünk van, lesz, akad alkalom bőven, hogy tagjaink is aktívan bekapcsolódjanak a munkánkba. Ha ez megvalósul, azaz ha tagjaink, vezetőink megtalálják nálunk az értelmes munkát, s ezért szívesen vesznek részt programjainkon, én elégedett leszek.

A JVSZ a legnagyobb munkaadói szervezet, az MGYOSZ egyik legrégebbi tagszervezete. Miben számít az MGYOSZ-ra, milyen együttműködésre készül?

FÁ: Amint hangsúlyoztam, én hiszek az együttműködésben. Biztos vagyok abban, hogy együtt többre megyünk, tehát a munkaadóknak – függetlenül attól, hogy milyen területen dolgoznak – közősek az érdekeik a gazdaság fejlesztésében, a szükséges változtatások elérésben. A kapcsolatépítés pedig hasznos, különösen akkor, ha több szakmai szövetség vezetőjével találkozom időnként, és eszmét cserélünk.

S végül kérném egy prognózist: a magyar gazdaságnak az idén jelentős növekedést jósolnak (6-7% körül). Ön is ennyire optimista, cégvezetőként és a JVSZ elnökeként?

FÁ: Az alaptermészetem szerint optimista vagyok. Tudom, látom, érzékelem, hogy a járvány után a korlátozó intézkedések feloldásával hirtelen berobbant a növekedés. De... Érzékelem az ezzel járó gondokat is. Például az egyre nyomasztóbb szakképzett munkaerő hiányát. Úgy vélem, hogy ez bizonyos ágazatokban már a növekedést visszahúzó erőt is jelentheti. Aztán ott van a felpörgő infláció. Ez sem kedvez a kiszámítható, stabil gazdálkodásnak. Tehát én minden derűlátásom ellenére 4,5 százalékos körüli növekedést tudnék prognosztizálni 2021-re, a jövő évre kicsit többet. Hangsúlyozom, ez a személyes véleményem, tehát nem áll mögöttem alapos elemzés, csak a napi tapasztalat, ami viszont óvatosságra int. S bár általában szeretem, ha igazam van, most azt mondom: én lennék a legboldogabb, ha tévesnek bizonyulna jóslatom, és 6-7 százalékkal növekedne a magyar gazdaság!

„A növekedés, a profittermelés fontos szempont, és sokszor ez mindent visz, ám meggyőződésem, hogy még ilyen erős rövidtávú nyomás mellett sem szabad célt tévesztenünk: a fenntarthatóságnak a környezet megóvásának minden vállalat döntéseinél jelen kell lennie”

Gazdasági előrejelzések:

nagy különbségek, erősödő optimizmus, némi bizonytalansággal

Míg az OECD legfrissebb országjelentésében 4,6 százalékos növekedést valószínűsít a magyar gazdaságban, a Nemzetközi Valutaalap korábban 6,2 százalékra emelte prognózisát, a Világbank és az Európai Bizottság 6 százalékra. De ez még semmi ahhoz képest, hogy a magyar gazdaságkutatók között a Takarékbank már 7,7 százalékra emelte várakozását. Az „időközi eredmények” inkább derűlátásra adnak okot.

Atavalyi 5,1 százalékos recesszió után az idén 4,6 százalékos, 2022-ben 5 százalékos GDP növekedést jósol az OECD legfrissebb jelentésében. A Nemzetközi Valutaalap (IMF) és a Világbank 4,3 százalékosról 6,2 százalékra, illetve 3,8 százalékosról 6,0 százalékosra emelte a magyar GDP idei növekedésére vonatkozó várakozását és az Európai Bizottság is 5-ről 6 százalékra javította prognózisát. Az Európai Újjáépítési Fejlesztési Bank (EBRD) 4 százalékról 5,5 százalékra és a Magyar Nemzeti Bank is 5 százalékról 6,2 százalékra javította a becslését. A magyarországi gazdaságkutatók is hasonló véleményen vannak: a Századvég 4-ről 6 százalékra, a GKI 4,3-ről 7 százalékra korrigált, a Takarékbank viszont 6,6 százalékról 7,7 százalékra emelte növekedési várakozását.

OECD: ERŐS GAZDASÁGI NÖVEKEDÉSI JELEK, SOK PROBLÉMÁVAL

Alvaro Pereira, az OECD közgazdasági főosztályának országjelentésekért felelős részlegének szakértője online előadásában megerősítette, hogy a jelentés szerint Magyarország erős gazdasági növekedési jeleket mutat annak ellenére, hogy a legtöbb országhoz hasonlóan a koronavírus-járvány tavaly súlyosan visszavetette a gazdasági növekedést – idézi az MTI az előadás főbb megállapításait. Alvaro Pereira hangsúlyozta, hogy idén tavasszal a 3 százalékos inflációs cél fölé emelkedett a magyarországi

pénzromlás üteme és az inflációs nyomás továbbra is magas. Az előregedő magyar társadalom miatt egyre kisebb méretű és egyre idősebb lesz a magyar munkaerő-állomány, ami tovább növeli a nyugdíjas réteghez kapcsolódó állami költségvetési kiadásokat.

A közgazdász kiemelte, hogy 2020-ban a magyarországi munkanélküliségi arány nőtt, de az EU-s átlagnál kisebb mértékben. Úgy vélte, hogy a bérnövekedés az elmúlt évekhez hasonlóan 2021-ben is stabil lesz, hozzátéve, hogy a termelékenységnek –, amely az OECD átlagnál jóval alacsonyabb – a bérnövekedéssel párhuzamosan kell emelkednie. Kiemelte, hogy a szegényebb keleti és délnyugati ország-részekben jóval alacsonyabb a foglalkoztatottság és magasabb a munkanélküliség, jelentősek a regionális különbségek.

Rámutatott, hogy az EU- és az OECD-átlaghoz képest továbbra is magas az adóék, vagyis a munkabért terhelő adók és járulékok aránya. Úgy vélte, hogy az államilag szabályozott, mesterségesen alacsonyan tartott energiahordozó-, ivóvíz-, szennyvíz- és hulladékszállítási díjak nem segítik elő a fejlesztési beruházásokat ezeken a területeken. Kiemelte, hogy a magyarországi szakképzésben nagyon alacsony a gyakornoki programban vagy iparitanonc-rendszerben végzetek aránya, pedig az egyébként is stabil magyar ipari és szolgáltatási szektort ezzel tovább lehetne erősíteni. Megemlítette, hogy Magyarország lemaradásban van az infokommunikációs technológiák

Alvaro Santos Pereira, az OECD közgazdasági főosztályának országjelentésekért felelős részlegének szakértője

(ICT) alkalmazása területén (közösségi média, felhőalapú adattárolás, nagysebességű, szélessávú internet, nagy adatbázisokon alapuló, úgynevezett big data elemzés), valamint az OECD-átlaghoz képest drága a magyarországi szélessávú mobiltelefonos adatszolgáltatás.

Gion Gábor, a Pénzügyminisztérium pénzügyekért felelős államtitkára a jelentést bemutató sajtótájékoztatón kijelentette, hogy a magyar gazdaság számára a legnagyobb kockázatot nem a gazdasági tényezők, hanem a koronavírus-járvány negyedik hulláma jelenti. A magyarországi egészségügyi rendszer helyzete és a nemzetközi piac alakulása jelenleg nagyban befolyásolja a kis méretű, de rendkívül nyitott magyar gazdaság növekedését. Az államtitkár hangsúlyozta, hogy 2020 előtt a magyar gazdaság helyzete rendkívül stabil volt: a költségvetési hiány az EU-átlag alatt maradt, és a kormány megszüntette a devizadósságból eredő pénzügyi kockázatokat – idézi az MTI.

Az államtitkár megerősítette, hogy a magyar

gazdaság a várnál sokkal ellenállóbbnak és alkalmazkodóbbnak bizonyult: a gazdasági növekedés az elemzők meglepetésére már 2020 második felében 2 százalék körül alakult, idén pedig akár 6 százalék fölött is lehet. Kifejtette, hogy az elmúlt 10 év sikeres magyar adóreformja a jövedelem és vállalati teljesítmény helyett a fogyasztásra összpontosított. A leegyszerűsített magyar adórendszerben a 15 százalékos egykulcsos jövedelemadó és a 9 százalékos társasági adó nemzetközileg is versenyképesé teszi az ország gazdaságát.

Gion Gábor úgy látja, hogy a magyarországi munkaerőpiac jól reagált a koronavírus okozta gazdasági válságra: a munkanélküliség jelenleg 4,2 százalék, de még ennél is fontosabb, hogy 2021 júliusában már közel 4,7 millió ember dolgozott Magyarországon. A kormány tervei szerint 2030-ban elérhetjük a 80 százalékos foglalkoztatottsági szintet. A magyar minimálbér növekedési pályán van, de még hosszú út vezet az OECD átlag eléréséhez – tudósít az MTI.

Az IMF nem változtatott globális előrejelzésén

A Nemzetközi Valutaalap (IMF) az előző, áprilisi előrejelzéséhez hasonló idei globális gazdasági növekedést vár a legfrissebb jelentésében, miközben több ország és térség GDP-növekedését fölfelé, illetve lefelé módosította. Magyarországgal nem foglalkozik ez a jelentés.

A világgazdaság a 2020-as 3,2 százalékos csökkenés után idén 6 százalékkal nőhet a legújabb előrejelzés szerint, ami megegyezik az IMF áprilisban kiadott World Economic Outlook (WEO) prognózisával. A jövő évre vonatkozó várakozását ugyanakkor 0,5 százalékponttal, 4,9 százalékra javította a washingtoni székhelyű szervezet. A fejlett országokban a tavalyi 4,6 százalékos gazdasági zsugorodás után idén 5,6 százalékos bővülés várható, 0,5 százalékponttal nagyobb az áprilisban vártnál. Az IMF a jövő évre vonatkozó adatot 0,8 százalékponttal, 4,4 százalékra vitte fel.

Az Egyesült Államok a tavalyi 3,5 százalékos gazdasági visszaesés után idén 7 százalékos, jövőre 4,9 százalékos gazdasági növekedéssel számolhat az IMF szakértőinek a legfrissebb számításai szerint. Áprilishoz képest az idei amerikai GDP-növekedést 0,6 százalékponttal, a jövő évit pedig 1,4 százalékponttal korrigálta fölfelé az IMF.

Az euróövezetben 4,6 százalékos GDP-csökkenést vár az idén az IMF, 0,2 százalékponttal nagyobb mértékűt az áprilisban jelzetté. A jövő évi adatot 0,5 százalékponttal, 4,3 százalékra módosították fölfelé. Az euróövezet gazdasági teljesítménye 6,5 százalékkal csökkent tavaly.

Németország gazdasága az idei 3,6 százalékos növekedés után jövőre 4,1 százalékkal bővíülhet a tavalyi 4,8 százalékos csökkenést követően. Az IMF az áprilisi előrejelzéséhez képest az idei adatot nem változtatta, a jövő évit ugyanakkor 0,7 százalékponttal feljavította.

A fejlődő és feltörekvő régiók gazdasága az idén és jövőre a fejletteknél nagyobb mértékben erősödik annak ellenére, hogy az idei várható növekedést 0,4 százalékponttal, 6,3 százalékra rontotta a valutaalap. A jövő évit ellenben 0,2 százalékponttal, 5,2 százalékra javította fel. A térség gazdasága tavaly 2,1 százalékkal zsugorodott.

A legfrissebb számítások szerint Kína 8,1 százalékos GDP-növekedést ér el az idén, 0,3 százalékponttal gyengébbet az áprilisban jelzetté, jövőre viszont 0,1 százalékponttal nagyobb, 5,7 százalékosat.

Az IMF India esetében módosította a legnagyobb mértékben áprilisi előrejelzését. Az indiai

ROMLOTT AZ IFO NÉMET ÜZLETI HANGULATINDEXE

A várt javulás helyett romlott júliusban az ifo gazdaságkutató intézet németországi üzleti hangulatindexe. Júliusban 100,8 pontra csökkent az index a júniusi 101,7 pontról, ami két és fél éves csúcsnak számított. A piac növekedést, 102,1 pontot várt júliusra. A gazdasági szereplők kilátásairól és aktuális helyzetükről alkotott megítélését az ipari ágazatokban elsősorban a nyersanyaghiány és az árak emelkedése rontotta le. A turisztikai és a lakossági fogyasztással közvetlenül érintett ágazatokban pedig a járvány egy újabb hullámával kapcsolatos aggodalmak árnyékolták be a kilátásokat.

GKI: JAVULÓ ÜZLETI ÉS ROMLÓ FOGYASZTÓI VÁRAKOZÁSOK

Fél évnyi, folyamatos emelkedés után a GKI konjunktúraindex júliusban elérte 2019 végi szintjét. Az áprilisi, példátlanul nagy emelkedés után azonban az elmúlt hónapokban már csak kismértékű volt a javulás. A GKI-nak az EU támogatásával készített felmérése szerint az üzleti várakozások a júniusi megtorpanás után ismét emelkedtek, a fogyasztóiak viszont kissé romlottak, bár így is májusi szintjük fölé maradtak.

Nemzetközi Valutaalap – globális gazdasági kilátások (2019–2022, gazdasági növekedés, százalék)

gazdaság az idén 9,5 százalékkal nő majd, ami az áprilisi prognózis 3 százalékpontos negatív módosítását jelenti. A jövő évi növekedést ugyanakkor 1,6 százalékponttal, 8,5 százalékra javították fel.

Oroszország gazdasága idén 4,4 százalékkal, jövőre 3,1 százalékkal nő. Az áprilisi várakozáshoz képest az idei évi előrejelzést 0,6 százalékponttal feljavították, a jövő évit viszont 0,7 százalékponttal rontották.

A világkereskedelmi forgalom a tavalyi 8,3 százalék esés után idén 9,7 százalékkal, jövőre 7 százalékkal bővül. Az idei adatot 1,3 százalékponttal, a jövő évit pedig 0,5

százalékkal feljavították az IMF szakértői. Idén a fejlett országokban a világkereskedelmi forgalom az áprilisi várakozáshoz képest 0,4 százalékponttal, 8,9 százalékkal, jövőre 0,7 százalékponttal 7,1 százalékkal nő. A fejlődő térség esetében az idei adatot 2,8 százalékponttal, 11,1 százalékra, a jövő évit pedig 0,2 százalékponttal, 6,9 százalékra módosították fölfelé az IMF legfrissebb jelentésében.

A Nemzetközi Valutaalap a fejlett országokban a tavalyi 0,7 százalékos infláció után idén 2,4 százalékosat, jövőre 2,1 százalékosat vár. Az ideit 0,8 százalékponttal, a jövő évit 0,4 százalékponttal módosították fölfelé az áprilisban várthoz képest. A

fejlődő és feltörekvő régiók idei inflációs kilátását 0,5 százalékponttal, 5,4 százalékra, a jövő évit pedig 0,3 százalékponttal, 4,7 százalékra felfelé változtatták a kedden ismertetett jelentésben.

Az IMF az olajárváltozási-előrejelzését 14,9 százalékponttal módosította felfelé az idei évre és 3,7 százalékponttal ugyancsak felfelé 2022-re. Eszerint az idén az olajár 56,6 százalékkal nő a tavalyihoz képest, jövőre pedig 2,6 százalékkal csökken. A Brent, a Dubai Fateh és a WTI egyszerű számtani átlagára így a 2020-as 41,29 dollár után az idén hordónként 64,68 dollár, jövőre pedig 63,02 dollár lesz – összegzi az MTI.

Európai Unió: gyorsabb fellendülés jöhet a korábban vártnál

Az előrejelzések szerint az európai gazdaságban a vártnál valamivel gyorsabb fellendülés következik be, mivel az év első negyedében a gazdasági tevékenység meghaladta a várakozásokat, és a javuló egészségügyi helyzetnek köszönhetően a második negyedében felgyorsult a világmegfélézésére vonatkozó korlátozások feloldása – összegzi a jelentést az Európai Bizottság magyarországi irodája.

A 2021. nyári időközi gazdasági előrejelzés szerint az EU és az euróövezet gazdasága idén 4,8%-kal, 2022-ben pedig 4,5%-kal fog bővülni. A tavasszal közzétett előző előrejelzéshez viszonyítva a növekedési ráta 2021-ben jelentősen emelkedik az EU-ban (+0,6 százalékpont) és az euróövezetben (+0,5 százalékpont), míg 2022-ben mindkét területen kismértékű emelkedés (+0,1 százalékpont) várható.

Az előrejelzések szerint a reál-GDP 2021 utolsó negyedében mind az EU-ban, mind az euróövezetben visszatér a válság előtti szintre. Az euróövezet esetében ez egy negyedéssel előbb következik be a tavaszi előrejelzésben vártnál.

A növekedés várhatóan erősödni fog, ami több tényezőnek tudható be. Először is, az év első negyedében a gazdasági tevékenység meghaladta a várakozáso-

kat. Másodsor, a vírus megfékezésére irányuló hatékony stratégia és a védőoltások terén elért előrelépés az új fertőzések és kórházi kezelések számának csökkenéséhez vezetett, ami lehetővé tette az uniós tagállamok számára, hogy a következő negyedévben újra megnyissák gazdaságukat. Ez az újranyitás különösen a szolgáltatási ágazatban működő vállalkozásoknak kedvezett. A fogyasztók és a vállalkozások körében végzett felmérések eredményei, valamint a mobilitást nyomon követő adatok arra utalnak, hogy már megindult a magánfogyasztás erőteljes fellendülése. Emellett már megmutatkoznak az Unión belüli turisztikai tevékenység újraéledésének jelei, és a turizmus számára további előnyöket jelenthet az új uniós digitális Covid-igazolvány július 1-jei bevezetése. Ezek a tényezők együttesen várhatóan ellensúlyozzák a feldolgozóipar egyes részeit sújtó ideiglenes nyersanyaghiány és növekvő költségek kedvezőtlen hatását.

A növekedés fő mozgatórugói nagy valószínűséggel a magánfogyasztás és a beruházások lesznek, amit a gazdasági tevékenységgel párhuzamosan várhatóan átalakuló foglalkoztatás is segít majd. Az EU fő kereskedelmi partnereinek erőteljes növekedése jótékony hatással lesz az uniós áruexportra, míg a szolgáltatásexportot továbbra is visszavetik majd a nemzetközi turizmust gátló még meglévő korlátozások.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz előreláthatólag jelentős mértékben hozzájárul majd a növekedéshez. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által generált teljes vagy az előrejelzés távlatában az EU 2019. évi reál-GDP-jének 1,2%-a körül valószínűsíthető.

Növekedési impulzusának várható mértéke nagyjából változatlan marad az előző előrejelzéshez képest, mivel az elmúlt hónapokban hivatalosan benyújtott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben nyert információk nagyjából megerősítik a tavaszi értékelést.

Az idei és a jövő évre vonatkozó inflációs előrejelzést szintén felfelé módosították. Az emelkedő energia- és nyersanyagárak, a kapacitáskorlátok miatti szűk termelési keresztmetszetek, egyes alkotórészek és nyersanyagok hiánya, valamint az erőteljes belföldi és külföldi kereslet várhatóan felfelé ható nyomást gyakorol a fogyasztói árakra ebben az évben. 2022-ben ez a nyomás valószínűleg fokozatosan mérséklődni fog, amint a termelés útjában álló akadályok elhárulnak, és a kereslet és a kínálat közelit egymáshoz.

Ennek megfelelően az előrejelzések szerint az infláció az idén átlagosan 2,2% (a tavaszi előrejelzéshez képest +0,3 százalékpont), 2022-ben pedig 1,6% (+0,1 százalékpont) lesz az Unión belül. Az euróövezetben 2021-ben 1,9%-os (+0,2 százalékpont), 2022-ben pedig 1,4%-os (+0,1 százalékpont) infláció valószínűsíthető.

A növekedési kilátásokat övező bizonytalanság és kockázatok magasak, de összességében kiegyensúlyozottak. A Covid19-vírus variánsainak megjelenése és terjedése által jelentett kockázatok alátámasztják az oltási kampányok felgyorsításának fontosságát. A gazdasági kockázatok különösen abban rejlenek, hogy a háztartások és a vállalkozások miként reagálnak a korlátozások változásaira. Az infláció az előre jelzettnél magasabb is lehet, ha az ellátási korlátok tartósabbak, és az árnyomást nagyobb mértékben hárítják át a fogyasztói árakra.

TAGÁLLAMI KÜLÖNBSEGEK

„Az európai gazdaság határozottan kezd magára találni, és lassan valamennyi eleme a helyére kerül. Gazdaságaink a vártnál gyorsabban tudtak újranyitni, a vírus megfékezésére irányuló hatékony stratégiának és a védőoltások terén elért eredményeknek köszönhetően. A kereskedelem jól helyt állt, és a háztartások és a vállalkozások is bizonyították, hogy a vártnál jobban képesek alkalmazkodni a Covid19 diktálta új élethelyzethez... Ugyanakkor szem előtt kell tartanunk az egyenlőtlenségeket: egyes tagállamok gazdasági teljesítménye már 2021 harmadik negyedévére visszatér a válság előtti szintre – ami valódi sikert jelent –, de más tagállamoknak ehhez több idő kell. A támogató szakpolitikai intézkedéseknek mindaddig folytatódniuk kell, amíg arra szükség van, és az egyes országoknak fokozatosan differenciáltabb költségvetési megközelítések

felé kell elmozdulniuk” - mondta Valdis Dombrovskis, az EU emberközpontú gazdaságért felelős ügyvezető alelnöke.

„Az uniós gazdaság idén évtizedek óta a leggyorsabb ütemű növekedést könyvelheti majd el, amit az erőteljes hazai és globális kereslet, valamint a szolgáltatási ágazatok tavasszal elkezdődött és a vártnál gyorsabb újbóli megnyitása táplál. Mivel az év első hónapjaiban bevezetett korlátozások a vártnál kisebb mértékben sújtották a gazdasági tevékenységet, 2021. évi növekedési előrejelzésünket 0,6 százalékponttal emeljük. Ilyen mértékű felfelé irányuló kiigazításra már több mint 10 éve nem volt példa, és ez összhangban áll a vállalkozások bizalmával, amely az elmúlt hónapokban rekordszintet ért el...” – fogalmazott Paolo Gentiloni gazdaságpolitikai biztos.

Az alkatrészhiány miatt ismét áll a termelés a Mercedes-gyárban

A beszállítói nehézségek okozta alkatrészhiány miatt három hétre ismét leállt a termelés a kecskeméti Mercedes-gyárban.

A Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. tájékoztatása szerint, a kecskeméti gyár az aktuális helyzethez a termelés rugalmas módosításával alkalmazkodik. A 30., 31. és a 32. hetet érintő (amely augusztus 15-éig tart) termelési szünet idejét karbantartási tevékenységekre, illetve az új modell sorozatgyártásának előkészületeire használják fel.

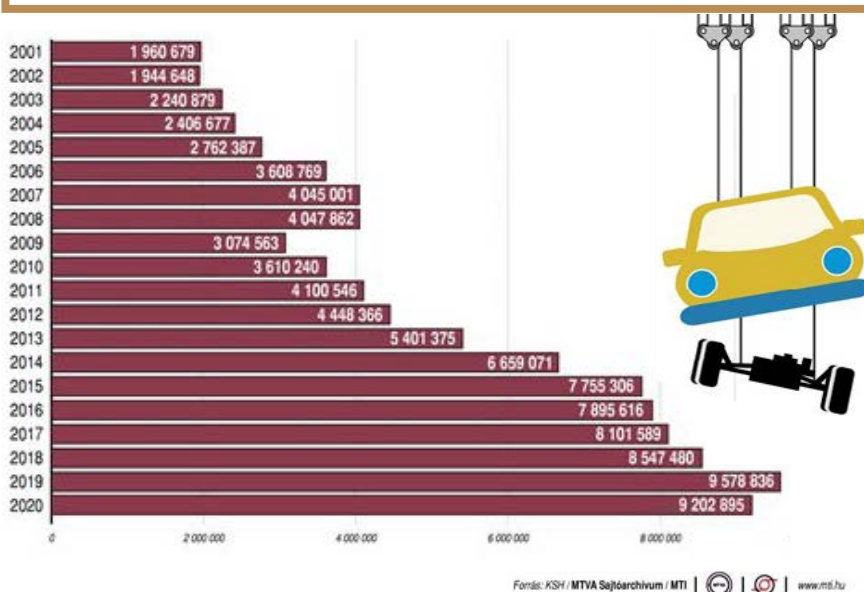
A félvezető áramköröket gyártó Intel még április 22-én jelezte, hogy nem látja a végét a nemzetközi piacon az elektronikai alkatrészek kínálatában bekövetkezett hiánynak. Emiatt a kecskeméti Mercedes-gyárban idén januárban, majd áprilisban már volt egy-egy termelés-leállítás, a globális chiphiány miatt pedig június közepén ismét rövidített munkaidőt vezetett be a rastatti és brémi Mercedés-Benz üzemekben a Daimler. A kecskeméti gyár több mint 4400 munkatársat foglalkoztat. A koronavírus-járvány miatt 2020. március 20-tól április 28-ig állt a munka a gyárban. Később, augusztusban az ünnepi hétvégéhez kötvé, majd a téli szabadságolási időszakban is tartottak egy-egy termelési szünetet. A világjárvány és a több hetes leállítás ellenére 2020-ban több mint 160 ezer autót gyártottak Kecskeméten, és 3,4 milliárd euró árbevétel érték el. Egy évvel korábban, 2019-ben 190 ezer autót gyártottak 3,6 milliárd euró árbevétel mellett.

A globális chiphiány dacára jelentős nyereséget termelt a Daimler német autógyártó az idén a második negyedévben, miután a luxusautói iránti kereslet továbbra is erős volt. A második negyedéves gyorsjelentésében azonban arra figyelmeztetett, hogy a félvezetők hiánya visszaveti az értékesítést az idei év második felében, és jövőre is éreztetni fogja hatását.

Az idei második negyedévben a Daimler 43,49 milliárd euró bevételre tett szert, ami 44 százalékkal haladja meg az egy évvel korábbi 30,18 milliárd eurót. Az értékesített járművek száma 36 százalékkal, 736 385-re emelkedett – ismerteti az MTI.

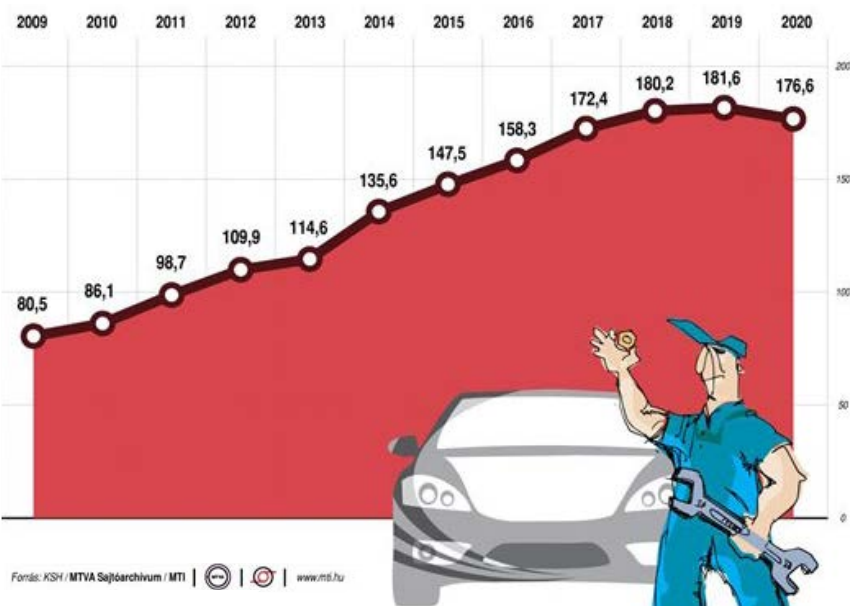
Járműgyártás Magyarországon

(2001–2020, a járműipari termelés értéke, folyó áron, millió forint)

Járműgyártásban dolgozók száma Magyarországon

(2009–2020, foglalkoztatottak száma, ezer fő)

Rendkívüli helyzet az építőiparban, rendkívüli kormányzati intézkedések válaszként

Bejelentési, regisztrációs kötelezettség bizonyos építőipari anyagoknál, majd októbertől kiviteli engedélyezés, extraprofitadó, kibővített eszköztár a Gazdasági Versenyhivatalnak, amelynek egyik leglényegesebb eleme az ún. hajnali rajtaütések (helyszíni kutatások) széles körű lehetővé tétele. Rendkívüli helyzet van az építőiparban. Az ÉVOSZ (MGYOSZ-tagszervezet) tisztárlátást vár az intézkedésektől.

Bejelentési, regisztrációs kötelezettséget vezetett be a kormány építőipari termékek kivitelére, vagyis bizonyos anyagokat csak a bejelentés tudomásul vétele után lehet kivinni az országból – jelentette be Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter. A kivitel engedélyeztetésének bevezetése uniós kötelezettségek miatt csak október 1-jétől lehetséges, a bejelentési kötelezettséget azonban azonnal alkalmazhatja a kormány. Az intézkedés az acél- és vastermékekre, a szigetelőanyagokra, a homokra, a kőre, a kavicsra és a sóderre vonatkozik. Célja, hogy mérsékelje a jelentősen emelkedő építőipari alapanyagárakat, amiről a miniszter azt mondta: annak mértékét a piaci folyamatok nem indokolják.

KOJI LÁSZLÓ: TELJESKÖRŰ INFORMÁCIÓRA VAN SZÜKSÉG

„A folyamatosan emelkedő építőanyagárak miatt hozott, legújabb kormányzati intézkedések az egész építőipari értékláncban segítik a tisztán látást – mondta Koji László, az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetségének (ÉVOSZ, az MGYOSZ tagszervezete) elnöke, az intézkedéseket kommentálva az MTI-nek. Koji László közölte, az építőanyagipari termékek mozgását a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) az EKÁER (Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer) segítségével ugyan nyomon tudja követni, de a mostani helyzetben főként a kritikus építőanyagipari termékeknél (fa, vas és acél ipari, valamint réz és alumínium termékek, kőzet gyapot) teljes körű információra van szükség az értékesítést és az árakat tekintve is.

Ennek megvalósítását segíti, hogy a kormány kötelezővé teszi az építőanyagok kivitelének bejelentését – tette hozzá.

A kormányzati intézkedések között szerepel az is, hogy az áremelkedések megfékezéséért néhány építőanyag esetében extraprofitadót vezetnek be. A miniszterelnök szokásos pénteki rádióinterjújában elmondta, hogy ezt a kavicsnál és a sódernél mindenképpen megteszik, de más termékeknél is megnézik a lehetőséget. Ezt azzal indokolta, hogy egyes építőanyagoknál olyan extraprofitot akarnak realizálni a cégek, amely nem fogadható el, ezért ha bizonyos árszint fölötti eladási árat tapasztal a kormányzat, akkor az a fölötti ár 90 százalékát el fogja vonni. Koji László az MTI-nek elmondta: „a magyarországi építésgazdaságban kibújt egy szög a zsákból, ami azt jelzi, hogy az építőipari értékláncban döbbenetesen nagy eltérő profitrátával – 5 és 35 százalék közötti kulccsal – dolgoznak a cégek”. Az ÉVOSZ elnöke fontosnak tartja, hogy az értéklánc a jövőben kiegyenlítetbben működjön.

A Magyar Építőanyag és Építési Termék Szövetség (MÉASZ) elnöke, Szarka László azt közölte az MTI-vel, hogy a szövetség tagjai nagyrészt belföldi értékesítésre gyártanak, hazai munkaerővel és ahol csak lehet, hazai anyagokból. Az importból származó vagy világpiacon jegyzett nyersanyagoknál elszorított árrobbanás viszont sosem látott módon és már több hónapja növeli az építőanyag gyártás költségeit, ahol ilyen alapanyagokat is fel kell használni – leginkább az építőkémia- és EPS szigetelőanyagoknál. E költségnyomás a világpiacon mozog együtt és várhatóan idén fennmarad –

GVH: GYORSÍTOTT VIZSGÁLAT A TÉGLAPIACON

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) gyorsított ágazati vizsgálatot indított a kerámia falazóelemek belföldi piacán. Ennek a vizsgálati eszköznek az alkalmazására először került sor, amióta a kormány kibővítette a versenyhatóság eszköztárát. A bejelentés szerint a GVH-hoz több olyan piaci jelzés is érkezett, amely szerint az építkezések növekvő nehézségekkel szembesülnek a kerámia falazóelemek – különös tekintettel a téglá-, áthidaló- és válaszfal termékek – beszerzése során: az árak drasztikus mértékben megemelkedtek, nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű termék, valamint sokszor kizárólag egy gyártó termékei kaphatók.

írta. Fontosnak nevezte, hogy az exportkorlátozás alá olyan termékek kerüljenek, amelyekből belföldön hiány van. A főleg importból származó és a hazai gyártók által felhasznált egyes acéltermékek (például nyílászáró vasalatok alapanyagainak) kiváltotta drasztikus költségnövekedést az intézkedések csökkenthetik majd, azonban a zömmel szintén importált faanyagok kiviteli korlátozásának hatását nehéz egyelőre megbecsülni – írták.

PWC-SZAKÉRTŐK: AZ ÁLLAM ZÖLD LÁMPÁT AD VAGY ÉL AZ ELŐVÁSÁRLÁSI JOGÁVAL

„A szabályozás rögzíti, hogy mely építőanyagok bizonyulnak stratégiai jelentőségűnek. Ilyen nyersanyagok például az útépités, illetve betonozás során alkalmazott kavics, sóder, zúzott kő, továbbá több az építőipar számára az előbbiekhöz hasonlóan esszenciális vas- és acéltermékek” – magyarázza a szabályozás részleteit Kelemen Dániel, a Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda PwC Legal szakértője.

A jövőben csak abban az esetben lehetséges a stratégiai jelentőségű anyagok országon kívülre történő értékesítése, vagy ezeknek az ország területéről bármely más okból történő kivitele, ha az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) számára előzetesen bejelentették, és az ITM a bejelentés tudomásulvételét visszaigazolta.

Az ITM-hez történő bejelentést követően egy 10 munkanapos vizsgálat következik – akár több minisztérium bevonásával – annak megállapítása érdekében, hogy az adott bejelentés tárgyát képező szállítmány kivitele jelentős mértékben akadályozza-e vagy ellehetetleníti-e a kritikus infrastruktúrák létesítését, működését, fenntartását vagy fejlesztését, és ezzel veszélyezteti-e a közellátást, illetve jelent-e kockázatot az építőipari ellátásbiztonságra.

Amennyiben a szállítmány nem ér el ilyen hatást, az ITM tudomásul veszi azt és lehetőség van a külföldre történő szállításra. Abban az esetben azonban, ha megállapítják, hogy a szállítmány külföldre juttatása a fenti eredménnyel jár, úgy az állam él az elővásárlási vagy vételi jogával.

„A kötelezettség fennállásának vizsgálatakor figyelembe kell venni, hogy az érintett termékek körét vámtarifaszámok alapján határozza meg a jogszabály. Ez egyrészt azt jelenti, hogy nem az összes építőanyag-típusra vonatkozik a kötelezettség. Másrészt az felsorolt vámtarifaszámok alá tartozhatnak olyan termékek is, amiket nem az építőiparban, hanem más iparágakban – például autóipar, gépgyártás, feldolgozóipar –

használnak fel. Ezért elengedhetetlenül fontos, hogy a cégek ellenőrizzék termékeik vámtarifaszámát és azok figyelembevételével vizsgálják meg, hogy fennáll-e a kötelezettségük” – mondja Szűk Balázs, a PwC Magyarország adótanácsadási osztályának vezető menedzsere.

SZERZŐDÉSSZEGÉST IS EREDMÉNYEZHETNEK A KORLÁTOZÁSOK

A bevezetett intézkedések hatással lehetnek a már hatályban lévő szerződések teljesítésére, illetve a futó projektek kivitelezésére is. Hiszen amennyiben az állam gyakorolja az elővásárlás jogát, úgy egy hazai eladó nem tudja teljesíteni a külföldi szerződéses partnerei felé vállalt kötelezettségeit, ami szerződésszegéshez vezethet.

„Amennyiben az ITM megadja az anyagok külföldre viteléhez szükséges tudomásulvételt, a szállítási idők még ebben az esetben is meghosszabbodnak legalább tíz munkanappal, ami megnehezítheti a már kitűzött határidők betartását. A hatások sokféleségében a közös pont a korábban vállalt kötelezettségek szerződésszerű teljesítésének elmaradása, ami kötbér, illetve kártérítés megfizetéséhez vezethet” – teszi hozzá Szimler Gergő, a Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda PwC Legal ügyvédje.

Ilyen esetben felmerül a szerződésszegésért való felelősség alóli mentesülés lehetősége. Az államhatalmi aktusok kívül esnek a piaci szereplők ellenőrzési körén és nem elvárható az sem, hogy a körülményeket elhárítsák, hiszen az ágazati szereplők nem képesek közvetlen hatást gyakorolni a jogalkotóra.

A PwC Legal szakértő jogászaik szerint az intézkedések előreláthatósága is egyértelműen cáfolható, hiszen a korlátozások a kihirdetését követő napon már hatályba léptek.

BÁNYAJÁRADÉK A PIACI ÁRSZINT FELETTI ÁRBEVÉTELRE

Az intézkedéscsomag másik kiemelt eleme kiegészítő bányajáradékot vezet be bizonyos építőipari alapanyagokat kitermelő cégek esetében. A többlet adóteher azokat a piaci szereplőket érinti, akik a rendelet által meghatározott tevékenységek valamelyikét végzik főtevékenységként – köfejtés, gipsz, kréta, kavics homok és agyag bányászata, illetve cement-, mész- és gipszgyártás –, a 2019-es nettó árbevétele elérte a hárommilliárd forintot, és egyébként bányajáradék fizetésére kötelezett.

Ezen feltételeknek megfelelő piaci szereplők akkor kötelesek a profitadó megfizetésére, ha a rendeletben meghatározott áron felül értékesítik a kitermelt nyersanyagokat. Ilyen esetben

Koji László, az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetségének elnöke

VERSENY- FELÜGYELETI ELJÁRÁS EGY KAVICS- TERMELŐ ELLEN

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) gazdasági erőfölénnyel való visszaélés gyanúja miatt versenyfelügyeleti eljárást indított a közép-magyarországi kavicskitermelés egyik fajsúlyos vállalkozása ellen. Az érintett vállalkozás feltételezések szerint visszafoghatta kitermelési kapacitását, hogy magasabb eladási áron értékesítse a kavicsot. Az MTI tudósításból kiderül, hogy a Gazdasági Versenyhivatal eljárását piaci jelzés nyomán, bírói engedélyhez kötött helyszíni kutatással indította. A versenyfelügyeleti eljárás megindítása nem jelenti annak kimondását, hogy a vállalkozás a feltételezett jogsértést elkövette. Az eljárás a tények tisztázására és ezen keresztül a feltételezett jogsértés bizonyítására irányul. Az eljárás lefolytatására biztosított időtartam hat hónap, amely indokolt esetben két alkalommal, egyenként legfeljebb hat hónappal meghosszabbítható.

ROMÁNIÁBAN IS VIZSGÁLATOK INDULTAK

Vizsgálatot indított a román Versenytanács azzal kapcsolatban, hogy Romániában és a külföldi piacon egyaránt jelentős mértékben drágultak az építőanyagok. Az építőanyagok drágulásának okait keresik, ugyanis a jelentős áremelkedés veszélybe sodorhatja a romániai közberuházások kivitelezését, az építkezési vállalatokat pedig megakadályozhatja abban, hogy közbeszerzési eljárásokon versenyképes ajánlatokat tegyenek – írja az MTI. Bogdan Chiritoiu, a román Versenytanács elnöke elmondta, amennyiben a versenypiaci szabályok megszegését tapasztalják, büntető eljárásokat indítanak. A szakhatóság vezetője össze ígerte az első következtetéseket.

az áron felüli értékesítésből befolyó „extra” profit után kell megfizetni a 90 százalékos kiegészítő bányajáradékot.

ÉRTELMEZÉSI PROBLÉMÁK

Nem tisztázott, hogy milyen tágan értelmezhetőek a kiviteli korlátozások, hiszen nincs számszerűen meghatározva, hogy milyen mértékű és minőségű kivitel minősül a kritikus infrastruktúrák jelentős mértékű akadályozásának, a közellátás veszélyeztetésének vagy jelent kockázatot az építőiparra.

Várhatóan a jogszabály végrehajtói a tágabb értelmezés irányába mozdulnak majd el, ami azt jelenti, hogy előfordulhat korlátozás akkor is, ha ugyan az egyik érintett vámtarifaszám alá tartozik egy termék, viszont az nem építőipari felhasználásra készült.

További kérdést vet fel, hogy a kormányrendelet alapján a bejelentés beérkezésétől számított tíz munkanap áll az ITM rendelkezésére a döntésre és annak kommunikálására, de a jogszabály nem rendelkezik arról, hogy milyen eljárást kell követni, ha a minisztériumi egyeztetés és a visszajelzés nem történik meg az előírt határidőig.

EXPRESSZ ÁGAZATI VIZSGÁLAT ÉS HAJNALI RAJTAÜTÉSEK AZ ÉPÍTŐIPARBAN

A kormány átmenetileg kibővítette a Gazdasági Versenyhivatal jogköreit ún. gyorsított ága-

zati vizsgálatok folytatására. A módosítások bár elsőre technikai jellegűnek tűnnek, azonban előrevetítik a GVH szigorú fellépését az építőipari alapanyagok piacán.

„A GVH közleménye alapján a jogintézmény bevezetésének célja az építőipari problémákkal szembeni fellépés. Az új, expressz eljárási rend az ágazati problémák gyors feltárását szolgálja, melynek eredményeit a GVH legfeljebb három hónapon belül jelentésben foglalja össze” – mondja Zalai Péter, a Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda PwC Legal ügyvédje.

A kibővített eszköztár leglényegesebb eleme az ún. hajnali rajtaütések (helyszíni kutatások) széles körű lehetővé tétele. Ennek engedélyezéséhez elég azt valószínűsíteni a versenyhatóságnak, hogy a bizonyítási eszköz az indítvány szerinti helyen ésszerű megalapozottsággal fellelhető. Ez a feltétel az általános szabályokhoz képest rendkívül alacsony mércét állít a versenyhivatal elé, hiszen olyan esetekben is lehetővé teszi a hajnali rajtaütést, amikor más – kevésbé durva beavatkozást jelentő – vizsgálati cselekmény is eredményre vezethetne, vagy akár a bizonyítási eszközt a vállalkozás önként is rendelkezésre bocsátaná. Az utóbbi esetekben eddig az általános szabályok szerint helyszíni vizsgálat nem volt engedélyezhető – olvasható a PwC szakértőknek elemzésében.

Módosultak a távmunkaszabályok: külön megállapodás kell a munkaidő meghatározásához

A július 3-ai hatályal módosított kormányrendelet előírja, hogy megállapodás nélkül a munkavállaló az irodában vagy telephelyen az adott évben legfeljebb a munkanapok egyharmad részében végezhet munkát, a többi napon a távmunkavégzés helyén köteles dolgozni. Szintén lényeges változás, hogy nemcsak a számítástechnikai eszközzel otthonról dolgozókat lehet „távmunkásnak” tekinteni, hanem azokat is például, akik a telephelyen kívül alkatrészt szerelnek össze vagy az otthonukban ruhát varrnak – hívják fel a figyelmet a Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda PwC Legal szakértő ügyvédei.

A rugalmasabb foglalkoztatási feltételek alkalmazását célzó szabályozás egyik újdonsága, hogy mostantól a kizárólagos otthoni munkavégzés, illetve a hibrid munkavégzés is távmunkavégzésnek minősül. Miután már tavaly ősszel eldőlt, hogy a home office nem lesz önálló foglalkoztatási forma, számos cég a részben vagy egészben történő otthoni munkavégzést már eddig is távmunkaként kezelte. Így a távmunka fogalmának mostani újragondolása lényegében a meglévő gyakorlat jogszabályba foglalását jelenti – mondja dr. Szűcs László, a Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda PwC Legal szakértő ügyvédje.

PÓLÓFESTÉS TÁVMUNKÁBAN

Szűcs László szerint lényeges újítás viszont, hogy nemcsak a lappal vagy egyéb számítástechnikai eszközzel otthonról dolgozókat lehet „távmunkásnak” tekinteni, hanem azokat is, akik nem ilyen eszközzel dolgoznak a telephelyen kí-

vül – például akik otthonukban vagy más külső helyszínen alkatrészt szerelnek össze, vagy ruhát varrnak, pólót festenek. Ez azért fontos, mert a távmunkához kapcsolódó egyes szabályokat, például a költségtérítések rendszerét most már ezekre a munkavállalókra is ki lehet terjeszteni.

Az új szabályozás lényege, hogy nem csupán a távmunkavégzés tényét kell megállapodásban rögzíteni, hanem lényegében minden olyan kérdést, amiben a felek el kívánnak térni a mostani kormányrendeletben meghatározott távmunkaszabályoktól. Ha ilyen megállapodás a felek között nem jön létre, akkor a kormányrendeletben meghatározott feltételek lesznek irányadóak.

EGY-KÉT NAP AZ IRODÁBAN

„Nem elegendő a távmunka egyes feltételeit céges belső szabályzatban rögzíteni, hanem szükséges lesz a szabályzat mellé egy olyan írásbeli megállapodás is, amelyben a munkavállaló és a munkáltató – amennyiben szükségesnek tart-

A munkáltató távolról, számítástechnikai eszköz alkalmazásával ellenőrizheti a munkavállaló munkavégzését. Ennek részleteit a kormányrendelet nem rendezi, tehát a munkáltatóra bízta az ellenőrzéshez szükséges számítástechnikai eszköz kiválasztását és az ellenőrzés terjedelmét.

ják – eltérnek a kormányrendelet szabályaitól. A céges távmunka-szabályzatok a jövőben is megmaradhatnak, de sokkal nagyobb hangsúlyt kap a munkavállalóval kötendő megállapodás tartalma” – teszi hozzá dr. Zsédely Márta, a Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda PwC Legal szakértő ügyvédje.

A kormányrendelet előírja, hogy a munkavállaló az irodában vagy telephelyen a tárgyi évben legfeljebb a munkanapok egyharmad részében végezhet munkát, a többi napon a távmunkavégzés helyén köteles dolgozni. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy amennyiben a felek nem állapodnak meg az egyharmad munkaidőnél magasabb irodai munkavégzésben, úgy a jogszabály alapján a munkavállaló legfeljebb hetente egy-két napot dolgozhat az irodában. Ebből tehát az következik, hogy ha egy cég azt szeretné, hogy átlagosan hetente legalább három napot legyenek jelen a munkavállalói az irodában, úgy erről a munkavállalóval írásban kell megállapodni, és nem elegendő csak belső szabályzatban vagy munkáltatói utasításban meghatározni az irodai jelenlét mértékét.

A MUNKÁLTATÓ CSAK AZ ELLÁTANDÓ FELADATOKAT HATÁROZHATJA MEG

A kormányrendelet szerint, ha a távmunkavégzési megállapodás nem rendelkezik másként, akkor a munkáltató utasítási joga kizárólag a munkavállaló által ellátandó feladatok meghatározására terjedhet ki. Azaz a munkáltató kiadja az egyes munkafeladatokat, azonban a munka-

végzés módszertanát, továbbá a munkaidő beosztását a munkavállaló fogja meghatározni. Ha a munkáltatónak az a célja, hogy a munkavállalói a távmunkavégzés alatt is az irodai munkarend szerint vagy egy speciálisan az otthoni munkavégzésre kialakított munkarendben dolgozzanak, akkor erről szintén a távmunka-megállapodásban kell rendelkezni.

Ellenkező megállapodás hiányában a munkáltató távolról, számítástechnikai eszköz alkalmazásával ellenőrizheti a munkavállaló munkavégzését. Ennek részleteit a kormányrendelet nem rendezi, tehát a munkáltatóra bízta az ellenőrzéshez szükséges számítástechnikai eszköz kiválasztását és az ellenőrzés terjedelmét. Az ellenőrzési jog gyakorlása során a munkáltatónak rendeltetésszerűen kell eljárnia, tehát indokolatlanul nem zakathatja a munkavállalóját, és az ellenőrzés nem jelenthet a munkavállalónak vagy a vele együtt élők számára aránytalan terhet. Ezen túlmenően adatvédelmi szabályok is megkötik a munkáltatók kezét, ugyanis az alkalmazandó ellenőrzési eszközökről és az ellenőrzés terjedelméről és egyéb feltételeiről a munkáltatók kötelesek a munkavállalókat előzetesen tájékoztatni.

A PwC Legal munkajogászai hangsúlyozzák: az új szabályozás alapján érdemes a céges távmunka-szabályokat újragondolni, és amennyiben a felek el kívánnak térni a kormányrendeletben foglaltaktól, úgy a feltételeket megállapodásokban rögzíteni. A megállapodások emailben vagy digitális platformon is megköthetőek, nem szükséges a papíralapú, aláírással ellátott verzió létrejötte.

PwC Magyarország

Az EU felfüggesztette a digitális adózás tervét

Az Európai Bizottság felfüggeszti a digitális adózás bevezetésére irányuló tervét annak érdekében, hogy ne veszélyeztesse az igazságosabb adózással kapcsolatos globális megállapodásra vonatkozó terveket – jelentette be Daniel Ferrie, a brüsszeli testület illetékes szóvivője.

A G20 csoport tárgyalásain elért „rendkívüli áttörést” követően úgy döntöttünk, hogy felfüggesztjük a digitális adózással kapcsolatos munkánkat” – közölte Ferrie, miután Janet Yellen amerikai pénzügyminiszter arra kérte fel a bizottságot, hogy halasztza el az adótervezetre vonatkozó javaslatot. A szóvivő hozzátette: a folyamat sikeres lezárása erőfeszítést igényel minden féltől, és a bizottság most erre összpontosít.

A technológiai cégekre kivetendő új adó javaslatát július 20-án jelentette volna be a testület, hogy egyfajta forrás-bevételben részesüljön koronavírus-járvány utáni helyreállítást célzó, 750 milliárd eurós helyreállítási csomagjához. Az Egyesült Államok azért kérte fel a bizottságot a terv felfüggesztésére, mivel az alááshatja a globális minimumadóról szóló megállapodást, és bonyolíthatja a jóváhagyását az amerikai szövetségi törvényhozásban.

A gazdaságilag legfejlettebb húsz ország, a G20-as csoport Velencében tanácskozó gazdasági és pénzügyminiszterei közölték: megegyezés született a globális minimumadóról. Janet Yellen ezután az eurócsoporthoz tartozó országok brüsszeli egyeztetése során sürgette az Európai Unió országait, hogy írják alá a társasági adózás átalakításáról szóló globális megállapodást, tartsák fent a költségvetési támogatást és a kiadások növelését a járvány okozta gazdasági bizonytalanság leküzdéséhez.

„Olyan fenntartható bevételi forrásokra van szükségünk, amelyek nem a munkabérek további adóztatásán alapulnak” – jelentette ki Yellen. Hozzátette: „véget kell vetni annak is, hogy a vállalatok tőkejövedelmeket alacsony adózású országokba helyezték át, és meg kell állítanunk azokat a számviteli trükköket, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy elkerüljék a méltányos részesedésük megfizetését.”

Paolo Gentiloni gazdaságért felelős uniós biztos az eurócsoport ülését lezáró sajtótájékoztatón közölte: „a nemzetközi társasági adóról szóló megállapodás elérése elsődleges prioritás számunkra, és az Európai Bizottság együtt fog működni az amerikai kormánnyal ennek elérése érdekében. Ezért is döntöttünk a digitális adóra vonatkozó uniós keret kidolgozásának befagyasztása mellett.” Hozzátette: „egy ilyen gazdasági-társadalmi válságban fontos, hogy megállapodás születessen ebben a történelmi jelentőségű kérdésben.”

A globális minimumadóról szóló elképzelések két alapon nyugszanak: egy legalább 15 százalékos minimumadó bevezetésén, illetve olyan rendszeren, amely a lehető legigazságosabb módon osztja el ezt az adót. A részleteket a következő időszakban a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet, az OECD fogja kidolgozni, majd a G20 csoport hagyja jóvá a vezetők október végi római találkozóján. Ezt követően az országoknak saját törvényeikbe kell foglalniuk az adómértéket – írja az MTI.

GLOBALIS MINIMUMADÓ: MAGYARORSZÁG ELLENZI

Paschal Donohoe, az Eurócsoport elnöke, ír pénzügyminiszter

Az uniós tagállamok közül Magyarország és Észtország nem támogatja a globális javaslatot, Írországnak is kifogásai vannak. Az eurócsoport elnöke, Paschal Donohoe ír pénzügyminiszter megerősítette: Írország támogatja a multinacionális vállalatok adóztatásának megváltoztatását, de ellenzi a 15 százalékos minimális adókulcsot.

Munkahelyi egészségvédelem és biztonság a munka változó világában

A Covid19-világjárvány megmutatta, hogy a munkahelyi egészségvédelem és biztonság mennyire fontos a munkavállalók egészségének védelme. A társadalom működése, valamint a kritikus gazdasági és társadalmi tevékenységek folytonossága szempontjából. Ezzel összefüggésben az Európai Bizottság megújította a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági szabályok aktualizálására vonatkozó kötelezettségvállalását a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó uniós stratégiai keret (2021–2027) elfogadásával. Ez a keretrendszer meghatározza azokat a kulcsfontosságú intézkedéseket, amelyek az elkövetkező években a munkavállalók egészségének és biztonságának javításához szükségesek.

Ez az új stratégia három átfogó célkitűzésre összpontosít, nevezetesen a zöld, digitális és demográfiai átállás, valamint a hagyományos munkakörnyezet változásai által előidézett változások kihasználására, a balesetek és a betegségek megelőzésének javítására, valamint az esetleges jövőbeli válságokra való felkészültség fokozására.

Az elmúlt évtizedekben előrelépés történt – például a halálos munkahelyi balesetek száma az EU-ban 1994 és 2018 között mintegy 70%-kal csökkent –, de még sok a tennivaló. Ezen előrelépés ellenére 2018-ban még mindig több mint 3300 halálos kimenetelű és 3,1 millió nem halálos baleset történt az EU-27-ben. Évente több mint 200 000 munkavállaló hal meg munkával összefüggő betegségekben. Az aktualizált keretrendszer segíteni fogja az uniós intézmények, a tagállamok és a szociális partnerek mozgósítását a munkavállalók védelmével kapcsolatos közös prioritásokkal összefüggésben. Intézkedései hozzájárulnak az egészségügyi költségek csökkentéséhez is, és támogatják a vállalkozásokat – köztük a kkv-kat – abban, hogy termelékenyebbé, versenyképesebbé és fenntarthatóbbá váljanak.

HÁROM FŐ CÉLKITŰZÉS: VÁLTOZÁS, MEGELŐZÉS ÉS FELKÉSZÜLTSG

A stratégiai keretrendszer az elkövetkező években három fő célkitűzésre összpontosít:

1. *A munka új világában bekövetkező változások előrejelzése és kezelése:* A digitális, zöld és demográfiai átállás során a biztonságos és egészséges munkahelyek biztosítása érdekében a Bizottság felül fogja vizsgálni a munkahelyekről szóló irányelvet és a képernyő előtt

végzett munkáról szóló irányelvet, és javaslatot tesz az azbesztre és az ólomra vonatkozó új védelmi határértékekre. Uniós szintű kezdeményezést fog készíteni a munkahelyi mentális egészséggel kapcsolatban, amely felméri a munkavállalók mentális egészségével kapcsolatban felmerülő kérdéseket, és iránymutatást nyújt a fellépéshez.

2. *A munkával összefüggő betegségek és balesetek megelőzésének javítása:* Ez a stratégiai keretrendszer a „zéró-elképzelés” megközelítést fogja előmozdítani a munkával összefüggő halálesetek felszámolása érdekében az EU-ban. A Bizottság emellett aktualizálni fogja a veszélyes vegyi anyagokra vonatkozó uniós szabályokat a rák, a reprodukciós és a légzőszervi betegségek elleni küzdelem érdekében.
3. *A lehetséges jövőbeli egészségügyi veszélyekre való felkészültség fokozása:* A jelenlegi világhárvány tanulságait levonva a Bizottság vészhelyzeti eljárásokat és iránymutatásokat dolgoz ki a lehetséges jövőbeli egészségügyi válságokra vonatkozó intézkedések gyors bevezetésére, végrehajtására és nyomon követésére, szoros együttműködésben a közegészségügyi szereplőkkel.

A stratégiai keretben szereplő intézkedések végrehajtására 1. intenzív szociális párbeszéd, 2. bizonyítékokon alapuló szakpolitikai döntéshozatal, 3. a meglévő uniós jogszabályok jobb végrehajtása és nyomon követése, 4. figyelemfelkeltés, valamint 5. a munkahelyi egészségvédelembe és biztonságba való beruházáshoz szükséges finanszírozás mozgósítása révén kerül sor, többek között olyan uniós alapokból, mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a kohéziós politikai alapok.

ZÖLD, DIGITÁLIS ÉS DEMOGÁFIAI ÁTALAKULÁS

„A munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó uniós jogszabályok alapvető fontosságúak a közel 170 millió munkavállaló, az emberek életének és társadalmaink működésének védelme szempontjából. A munka világa a zöld, a digitális és a demográfiai átalakulásnak köszönhetően átalakul. Az egészséges és biztonságos munkakörnyezet csökkenti a költségeket az emberek, a vállalkozások és a társadalom egésze számára. Ezért a munkavállalók védelmi normáinak fenntartása és javítása továbbra is prioritást jelent az emberközpontú gazdaság számára. Több uniós fellépésre van szükség ahhoz, hogy munkahelyeink megfeleljenek a jövő kihívásainak” – nyilatkozta *Valdis Dombrovskis*, az emberközpontú gazdaságért felelős ügyvezető alelnök.

MUNKAHELYI HALÁLESETEK: ZÉRÓ MEGKÖZELÍTÉS

„A szociális jogok európai pillérének 10. elve biztosítja a munkavállalóknak a munkahelyi egészségük és biztonságuk magas szintű védelméhez való jogot. Mivel a válságból való kilábalás az „építsük újra, de jobban” elvet követi, fellépésünk középpontjában is ennek az elvnek kell állnia. El kell köteleznünk magunkat a „zéró-elképzelés” megközelítés mellett, amikor munkával összefüggő halálesetekről van szó az EU-ban. A munkahelyi egészség nemcsak fizikai állapotunkról szól, hanem mentális egészségünkről és jóllétünkről is” – mondta **Nicolas Schmit**, a foglalkoztatásért és a szociális jogokért felelős európai biztos.

A Bizottság felszólítja továbbá a tagállamokat, hogy aktualizálják nemzeti munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági stratégiáikat annak biztosítása érdekében, hogy az új intézkedések elérjék a munkahelyeket. Az EU határain túl a Bizottság továbbra is vezető szerepet fog játszani a magas szintű munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági normák globális előmozdításában.

Mint ismeretes, a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos, 2021–2027-es időszakra vonatkozó uniós stratégiai keretnek a Covid19-világjárvány fényében történő aktualizálása a Bizottság 2021. évi munkaprogramjának részét képezi. A szociális jogok európai pillére 10. alapelvében hangsúlyozza, hogy „A munkavállalóknak joguk van a magas szintű munkahelyi egészségvédelemhez és biztonsághoz”.

A 2021. május 7-i portói szociális csúcstalálkozón a portói szociális kötelezettségvállalásban valamennyi partner megújította a pillér végrehajtása és az erős szociális Európa iránti elkötelezettségét. Elkötelezték magukat amellett, hogy „támogatják a tisztességes és fenntartható versenyt a belső piacon”, többek között „egészséges munkahelyek és környezet” révén.

Az Európai Unió előző, 2014–2020-as munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai kerete többek között a munkával összefüggő betegségek megelőzésére, a demográfiai változások kezelésére és a jogszabályok végrehajtására összpontosított. A legfontosabb eredmények közé tartozik a rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló irányelv három egymást követő aktualizálása, valamint az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) iránymutatásai és online eszközei a munkáltatók számára, többek között a Covid19-cel kapcsolatban.

Az új keretrendszer az érdekelt felek széles körétől származó információkra támaszkodik. Ez magában foglalja az EU-OSHA jelentését a nemzeti munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági stratégiákról, jelentéseket, ajánlásokat és meghallgatásokat az Európai Parlamenttel, számos tanácsi következtetést, a szociális partnerekkel és független szakértőkkel folytatott eszmecsereket, egy nyilvános konzultációt, valamint a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság (ACSH) és a Vezető Munkaügyi Felügyeleti Tisztviselők Bizottságának (SLIC) véleményét.

EB Magyarország

Eurómilliók a gazdaság dekarbonizálását célzó innovatív kezdeményezésekre

Az Európai Unió 122,4 millió eurót (mintegy 43,5 milliárd forint) fektet a gazdaság dekarbonizálását célzó innovatív kezdeményezések finanszírozásába 14 uniós tagállamban, valamint Izlandon és Norvégiában. A támogatott projektek között egy magyar-német közös kezdeményezés is szerepel – közölte az Európai Bizottság.

Olyan projektek kapják meg ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat, amelyek célja karbon-szegény technológiák bevezetése az energiaigényes iparágakban, a hidrogéniparban, az energiatárolás és a megújuló energiaforrások ágazatában – olvasható az MTI tudósításában.

Az uniós bizottság indoklása szerint azért esett a választás a kiválasztott 32 kezdeményezésre, mivel ezek a legkorszerűbb technológiákon is túlmutató technikát vezetnének be az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére. A kiválasztott projektek az érintett ágazatok széles körét ölelik fel, az európai ipar és energiaágazat különböző részeinek dekarbonizálására.

A támogatott kezdeményezések között szerepel a VerBioChem nevű, magyarországi és németországi székhellyel rendelkező vállalatok projektje, amely bioüzemanyagokkal és biofinomító üzemek fejlesztésével foglalkozik, hogy az európai zöld gazdaságot megújuló szénell lássa el.

A kisléptékű projektekre vonatkozó pályázati felhívás kedvezményezettjei megkezdik az egyedi támogatási megállapodások kidolgozását, amelyeket a negyedik negyedévben kell véglegesíteni, lehetővé téve az Európai Bizottság számára, hogy megkezdhesse a támogatások folyósítását. A projektek pénzügyi lezárására legfeljebb négy év áll rendelkezésre.

Az EU a keresőmotorja működésének átláthatóságára szólította fel a Google-t

Az Európai Bizottság arra szólította fel a Google-t, hogy az uniós jogszabályoknak megfelelően tegye átláthatóvá keresőprogramja működési elvét a keresési találatok sorrendjének meghatározása terén. Ha nem teszi, akkor az amerikai internetes szolgáltató szankciók bevezetésével nézhet szembe.

Didier Reynders igazságügyi biztos közleményében hangsúlyozta: az európai fogyasztóknak tudniuk kell, hogy az internetes szolgáltató milyen szempontok alapján rangsorolja a keresőmotorja által kiadott keresési eredményeket, és azt, hogy az online fizetési műveletek befolyásolhatják-e a találati sorrendet.

Elmondta, az Európai Bizottság azt várja a Google-tól, hogy a keresőmotorja által közölt repülőjétek és szállodák árai esetében a végleges, valóban kifizetni köteles összeget mutassa, és a találatok tartalmazzák az előre kiszámítható egyéb díjakat vagy adókat is.

A cégnek továbbá felül kell vizsgálnia a Google Store általános feltételeit, ugyanis „egyes esetekben a kereskedő és a fogyasztó között a jogok jelentős egyensúlyhiánya áll fenn az utóbbi kárára” – közölte a biztos. Hozzátette: a programnak kerülnie kell a területi alapú tartalomkorlátozást (geo-blocking) is. Ezenkívül, ha a fogyasztóvédelmi hatóságok a szabályokat sértő tartalomról számolnak be, a Google-nak gyorsabban kell reagálnia az észrevételre a jelzett tartalom azonnali eltávolításával vagy az azokhoz hozzáférés letiltásával.

„Az EU fogyasztóit nem szabad félrevezetni, akkor sem, ha keresőmotorokat

használnak a nyaralásuk megtervezéséhez. A fogyasztóknak átlátható és elfogulatlan információk alapján kell tudni meghozniuk döntéseiket” – fogalmazott Reynders.

A Google-nak két hónap áll rendelkezésére, hogy választ adjon az Európai Bizottságnak, amelyben ismerteti, milyen változásokat kíván tenni a keresési találatok átláthatóvá tételére. Ha a Google kötelezettségvállalásait a brüsszeli testület nem tartja elégségesnek, párbeszéd kezdődik a felek között. Eredménytelensége esetén a nemzeti hatóságok szankciók bevezetéséről dönthetnek – tette hozzá az uniós biztos. *MTI*

Európai Uniós program a nők által vezetett start-up vállalkozások támogatására

Az Európai Bizottság útnak indította a Women TechEU nevű uniós programot, amely mélytechnológiával, vagyis az új tudományos, illetve kézzelfogható innovációs eredményeken alapuló technológiával foglalkozó, nők által vezetett induló és innovatív vállalkozásokat, az úgynevezett start-upokat támogatja, a finanszírozásra november 10-éig lehet jelentkezni.

Atámogatás segíteni fogja, hogy a nők által vezetett új technológiai vállalkozások a jövőben a mélytechnológia élvonalába kerüljenek. Az uniós bizottság indoklása szerint a célzott támogatást biztosító uniós program indítására azért volt szükség, mert az innovatív start-up vállalkozásoknak csak 15 százalékát alapították kizárólag nők – ismerteti a programot az MTI.

A nők által vezetett vállalkozások kevesebb kockázati tőkét vonnak be, mint a kizárólag férfiak által irányított cégek, ideértve a létfontosságú korai beruházási szakaszt is,

és rendszerint a bevont tőke összege is alacsonyabb. Európa-szerte a kockázati tőkének csak mintegy 5 százaléka áramlik a női és férfi vállalkozók által közösen irányított vállalkozásokhoz, és mindössze 2 százaléka a kizárólag nők által vezetett cégekhez.

A november 10-én záruló kísérleti pályázati felhívás keretében várhatóan közel 50 ígéretes mélytechnológiai induló vállalkozás jut finanszírozáshoz.

A nemek között az innováció területén tapasztalható különbségeket kívánja mérsékelni a kezdeményezés – tudatták.

A program a korai, azaz a legkockázatosabb szakaszban biztosít támogatást a nők által vezetett mélytechnológiai induló vállalkozásoknak. A program 75 ezer euró (mintegy 26,6 millió forint) összegű vissza nem térítendő pénzügyi támogatást kínál a nők által vezetett induló vállalkozásoknak, amelyek ezen túlmenően coaching és mentorálási szolgáltatásokat is igénybe vehetnek az Európai Innovációs Tanács (EIC) programjában.

Hogyan kerüljük el a klímakatasztrófát?

Bill Gates Microsoftja sokban hozzájárult ahhoz, hogy a világunk ilyen legyen – Gates ezért sokkal tartozik nekünk. Most a legnagyobb problémára igyekszik megoldást hozni. S ő ebben más, mint a népszerűség csaknem egésze. Azt írja, módszeresen tanulja a bajok forrásának és a lehetséges megoldásoknak a felismerését – s mert ő az egyik leggazdagabb ember, kétségkívül a legjobb szakértőket tudja ehhez csatarendbe állítani. Ez könyvének alapja, s ezért érdemes odafigyelni rá.

Gates egy évtizedet töltött azzal, hogy a fizika, a kémia, a biológia, a mérnöki tudományok, a politikatudomány, valamint a közgazdaságtan területén tevékenykedő kutatók és szakértők bevonásával feltárja a klímaváltozás okait és vázolja a lehetséges következményeket. A könyv tárgyilagosan és közérthetően szembesíti az olvasót a velünk szemben álló társadalmi, környezeti és tudományos kihívásokkal. Kiderül, milyen forradalmi innovációk szükségesek ahhoz, hogy megújítsuk azokat az ágazatokat, amelyek leginkább felelősek a jelenlegi helyzetért. Gates az egyén szintjén érvényes cselekvést és a karbonsemlegességet érintő, kormányokon átívelő javaslatokat egyaránt fontos szempontnak tekinti, ebben a szellemiségben elemzi a jelenleg tomboló világjárvány, valamint a 2020-as amerikai elnökválasztás lehetséges hatásait is.” – idézet a Libri ajánlójából

Az első oldalon kitűzi a célt, amely minden bizonnyal csak a világot uraló erők és az emberiség összefogásával érhető el, forradalmi is hatásosabb innovációk létrehozása révén: „Ahhoz, hogy megfékezzük a felmelegedést, elkerüljük a klímaváltozás legrosszabb következményeit – nagyon súlyosak lesznek – az embereknek le kell állítaniuk az üvegházhatású gázok kibocsátását.” (Idézetek innentől a könyvből.) Vajon nem nehezebb feladat-e ez, mint a Tízparancsolat teljeskörű betartatása? „Ilyen nagy dolgot még sohasem vitt véghez a világ. Minden országnak változtatnia kell.”

Erről szól ez a könyv: „Én hiszem, hogy lehetséges a változás. A szükséges eszközök egy része már a kezünkben van. Annak alap-

Bill Gates

HOGYAN KERÜLJÜK EL A KLÍMAKATASZTRÓFÁT?
Lehetőségeink a megoldást jelentő áttöréshez

Libri Kiadó, 2021

ján pedig, amit a klímáról és a technológiáról tudok, optimista vagyok, hogy ami még nincs, azt képesek vagyunk kitalálni és bevetni. Ha pedig elég gyorsan lépünk, elkerülhetjük a klímakatasztrófát. Ez a könyv arról szól, hogy mi kell ehhez, és miért gondolom, hogy képesek leszünk rá.”

„A klímáról és a technológiáról” – az igazi csatatér kétségkívül a gazdaság lesz. Amit Gates javasol, az nem fér össze működésének mai paradigmájával, az ezt szolgáló erőltetett fogyasztással és a Föld erőforrásainak kizsákmányolásával, s szintúgy nem a jólét mai – nem kis mértékben torzított – ismérveivel.

Optimizmus vagy reális remény? „Én magam inkább mérnökként, mint politikatudósként gondolkodom, a klímaváltozás politikai vetületeire nincs megoldásom. (Nagy kérdés ebben, hogy a politika mennyiben a legnagyobb gazdasági erők kiszolgálója – OP). Reményeim szerint viszont rá tudom irányítani a dialógust arra, ami a nulla kibocsátás eléréséhez feltétlenül szükséges: hogy a világban meglévő szenvedélyt (ez ma nagyon divatos fogalom! – OP) és tudományos IQ-t a meglévő tiszta energiaforrások kihasználása és újak kitalálása felé tereljük, és ne juttassunk több üvegházhatású gázt a légkörbe. Hiszem, hogy a véleményem megalapozott, és mindig próbálok még többet tanulni.”

Utolsó fejezete – „Mit tehetünk egyenként...” különösen sok okot ad a töprengésre: akkor is így látna e lehetőségeket, ha nem az egyik leggazdagabb ember lenne?

Dr. Osman Péter